

Józef Baran, poeta małopolski, pochodzący z Borzęcina, autor setek wierszy, którego niewątpliwy talent odkrył Artur Sandauer. W latach osiemdziesiątych jego wiersze trafiły do programów szkolnych. Wydał kilka pozycji książkowych, m.in. powieść epistolarną „Scenopis od wieczności”, gdzie umieścił swoją bogatą korespondencję ze Sławomirem Mrożkiem.

Wycinki bogatej twórczości Józefa Barana zaprezentuje aktorka Starego Teatru z Krakowa - **Beata Paluch**. Zabrzmią również utwory skomponowane do jego słów przez wybitnego współczesnego kompozytora - **Andrzeja Zaryckiego**. Akompaniować Artystce będą **Walentyn Dubrowskij** na pianinie oraz **Michał Półtorak** na skrzypcach.

Po części oficjalno-scenicznej zapraszamy **do zawiązania osobistego kontaktu z Józefem Baranem**, podczas którego będzie można podzielić się z nim wrażeniami, posłuchać barwnych historii, nabyć jego tomiki wierszy.

Beata Paluch - wieloletnia aktorka Starego Teatru w Krakowie (recytacja i śpiew)

Elżbieta Borkowska - malarka, wokalistka, autorka tekstów, scenograf teatralny

Walentyn Dubrowskij - pianista i aranżer, nauczyciel w Szkole Muzycznej II st w Krakowie

Michał Półtorak - skrzypek na stałe związany z Piwnicą Pod Baranami

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Koncert poetycko-muzyczny
w wykonaniu artystów scen krakowskich
m.in. Starego Teatru i Piwnicy Pod Baranami

Samotno z *Louisem Armstrongiem* Spotkanie z twórczością Józefa Barana

Józef Baran - poeta, dziennikarz, reporter, autor około trzydziestu książek. Należy nie tylko do uznawanych, ale również chętnie czytanych ludzi pióra, a jego wiersze trafiły do gimnazjalnych i licealnych podręczników. W swoich dziennikach określa siebie jako „dziecię borzęckich pól i lasów”. Tomiki wierszy Józefa Barana ukazały się w przekładach w Rosji i w USA. Pojedyncze

wiersze zostały przełożone na prawie wszystkie języki słowiańskie, na angielski, niemiecki, galijski, hebrajski, hiszpański, szwedzki, arabski, węgierski. **Wiersze Barana stały się inspiracją dla wielu piosenkarzy i kompozytorów, m.in. dla „Starego Dobrego Małżeństwa”, „Grupy pod Budą”, Elżbiety Adamiak, Hanny Banaszak, Krzysztofa Myszkowskiego, Mirosława Czyżykiewicza, Oli Mauer i Andrzeja Zaryckiego.**

Urodził się 17 stycznia 1947 roku w Borzęcinie. Od najmłodszych lat uwielbiał czytać książki. Czas przy pasaniu krów wykorzystywał właśnie na lekturę. Przez rok chodził do liceum w Radłowie. Potem trafił do szkoły górniczej w Jaworznie. Po ukończeniu technikum górniczego w Wałbrzychu pracował jako górnik w kopalni. Następnie ukończył Studium Nauczycielskie. W 1968 roku wyjechał do Grzechyni koło Makowa, gdzie pracował jako polonista w tamtejszej szkole podstawowej. Rok później przeniósł się do szkoły w podtarnowskich Olszynach, a w 1973 roku do Skawiny. Po półtora roku w tejże szkole definitywnie pożegnał się z belferstwem. Podjął jednak studia z zakresu filologii polskiej w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie i ukończył je z wynikiem dobrym broniąc pracę na temat erotyki w twórczości poetyckiej Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Po ukończeniu stu-

diów związał się etatowo – jako dziennikarz – z „Wieściami”. Później pisał dla „Gazety Krakowskiej”, „Dziennika Polskiego” i czasopisma kulturalnego „Sycyna”. Autor wielu reportaży, wywiadów, artykułów publicystycznych z pogranicza kultury drukowanych także w nowojorskim „Nowym Dzienniku”.

Debiutował w 1969 roku na łamach tygodnika „Życie Literackie”. Jego poetycki talent odkrył Artur Sandauer, który napisał o nim, że trafia „swoją liryką prosto do ludzkich serc”. Publikował wiersze we wszystkich ważniejszych pismach, od „Tygodnika Powszechnego” począwszy, poprzez „Kulturę” warszawską i paryską, „Poezję”, „Literaturę”, nowojorski „Przegląd Polski”, aż po londyńską „Rzeczpospolitą Kulturalną”. W 1989 jego wiersze znalazły się w programach szkolnych, w następnych latach na matury języka polskiego (m.in. wiersze „Apokalipsa domowa”, „Tańczowały dwa Polaki” czy „Mam 25 lat”). Odtąd są też publikowane w wielu antologiach krajowych i zagranicznych.

W 1991 został stypendystą Svenska Institutet w Sztokholmie, a w rok później otrzymał stypendium na wyjazd do Szwecji z Fundacji Wspierania Niezależnej Nauki i Kultury Polskiej w Paryżu. W 2000 roku brał udział w spotkaniu 3 poetów polskich (Baran, Żurkowski, Lebioda) i 3 poetów amerykańskich (Kunitz, Stern, Taylor) w ONZ w Nowym Jorku. W październiku 2001 reprezentował poezję polską na XXI Światowym Kongresie Poetów w Sydney. W kongresie wzięło udział około 150 autorów z Australii oraz z Austrii, Brazylii, Chin, Hiszpanii, Indii, Irlandii, Izraela, Kanady, Korei, Polski, Tajwanu, Turcji i USA. W latach 1998 - 2002 działał jako wiceprezes krakowskiego oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. W 2002 przeżył ciężką chorobę. Stała się ona jego „najdłuższą podróżą”, z której jednak wyszedł obronną ręką.

Nie wyrzeka się swojego rodowodu, a wręcz przeciwnie – przodkowie, przyroda i ukochany Borzęcin raz po raz goszczą na jej kartach. Jak powiedział w wywiadzie udzielonym Polskiej Agencji Prasowej, nie obawia się, że jego poezja jest zbyt lokalna. „Taka wioska jest wszędzie. Wszędzie jest to samo niebo, ta sama, jedna Ziemia, gwiazdy. Pisząc o przyrodzie, ludziach wrosniętych w naturę wiem, że ta poezja może być

zrozumiała na innych kontynentach.(...) To sprawia, że to, co lokalne, może być uniwersalne”. Poeta wielokrotnie wraca do swojego domu, by zachłysnąć się ciszą i spokojem swojej rodzinnej wsi. W wierszu „Światy” pisał: „Można być w kropki ciszy światów odkrywcą. Można wędrując dookoła świata przeoczyć wszystko (...)”.

Baran jest wrażliwym obserwatorem ludzi, często wyrażającym głębokie myśli o życiu, poetą dosadnym i czułym jednocześnie. W jednym z tomików mówi o sobie: „najbardziej jestem poetą ludzi nieśmiałych, tych z osikowym liściem uśmiechu, przyklepionym do warg. (...) kto wie, co w nich małych drzemie”. Nie mitologizuje, nie celebruje nazbyt własnej osoby, przeciwnie – tworzy często ironiczny dystans do samego siebie. Człowiek, jego doznania, specyfika, odmiennosć są w poezji Barana najważniejsze.

Swoją zawód traktuje jak powołanie. Pisze, aby podzielić się z czytelnikami swymi emocjami. Inspiruje go życie, które rodzi się na naszych oczach. Wierzy w natchnienie poetyckie. Wtedy coś bardzo mocno odczuwa. Te emocje stara się szybko przelać na papier, a niekiedy nosi je w sobie nieco dłużej. Po czasie dają o sobie znać i tak powstaje wiersz. Po 2000 roku odbył wiele podróży po różnych kontynentach: był dwukrotnie w Stanach Zjednoczonych, a także w Australii, Afryce, Azji i opisał swoje podróże, m.in. w dziennikach „Koncert dla nosorożca”, w „Przystanku Marzenie” a także w wielu wierszach publikowanych w różnych tomikach. Ostatnio ukazał się polsko-hispański tom poezji w wydawnictwie Trea w Asturii (Hiszpania).

Wiersze Barana stały się inspiracją dla wielu piosenkarzy i kompozytorów, m.in. dla „Starego Dobrego Małżeństwa”, „Grupy pod Budą”, Elżbiety Adamiak, Hanny Banaszak, Krzysztofa Myszkowskiego, Mirosława Czyżykiewicza, Oli Mauer i Andrzeja Zaryckiego. Z ważniejszych filmów o jego twórczości warto wymienić 45 - minutowe widowisko telewizyjne: „Sztuka – Wieczność – Dom”, autorstwa Piotra Słowikowskiego, z udziałem Anny Dymnej i Jerzego Treli, emitowane w II program TVP (1999).

<http://www.baran.art-krakow.pl/pl/strona/zyciorys>

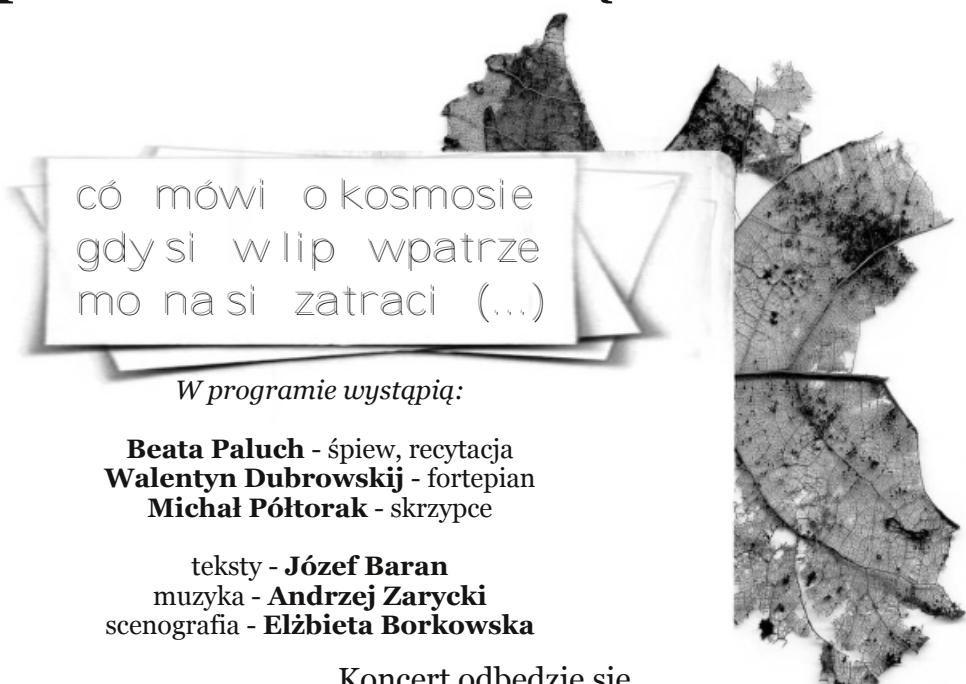
Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Koncert poetycko-muzyczny
w wykonaniu artystów scen krakowskich
m.in. Starego Teatru i Piwnicy Pod Baranami

Samotno z Louisem Armstrongiem

Spotkanie z twórczością Józefa Barana

có mówi o kosmosie
gdy si w lip wpatrze
mo na si zatraci (...)

W programie wystąpią:

Beata Paluch - śpiew, recytacja
Walentyn Dubrowski - fortepian
Michał Półtorak - skrzypce

teksty - **Józef Baran**
muzyka - **Andrzej Zarycki**
scenografia - **Elżbieta Borkowska**

Koncert odbędzie się
w piątek 19 czerwca 2015 r. o godz. 19.00

w sali widowiskowej Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturylsm.pl

Bilet 10 zł